

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2014/36/EL,

26. veebruar 2014,

kolmandate riikide kodanike hooajatöötajadena riiki sisenemise ja seal viibimise tingimuste kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

lubamise menetlused, mis võimaldavad tööturul viivitamata reageerida muutuvale nõudlusele võõrtöajõu järele.

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 79 lõike 2 punkte a ja b,

(4) 14.–15. detsembril 2006 kohtunud Euroopa Ülemkogu leppis kokku mitu 2007. aastal võetavat meetet. Nende meetmete hulka kuulus sellise hästi korraldatud seadusliku sisserände poliitika väljatöötamine, mis täielikult austab siseriiklikku pädevust, et aidata liikmesriikidel rahuldada olemasolevat ja tulevast tööjõuvajadust. Euroopa Ülemkogu kutsus samuti üles uurima ajutise rände lihtsustamise võimalusi.

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

(5) 16. oktoobril 2008 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel vastuvõetud Euroopa sisserände- ja varjupaigapaktis väljendatakse liidu ja selle liikmesriikide kohustust viia ellu õiglast, tõhusat ja järjekindlat poliitikat, et tegeleda rändevaldkonna probleemide ja võimalustega. Pakt on aluseks ühisele sisserändepoliitikale, mille puhul juhindutakse liikmesriikide solidaarsuse vaimust ja koostööst kolmandate riikidega ning mis põhineb rändevooegade nõuetekohasel juhtimisel, pidades silmas mitte üksnes sihtriigi, vaid ka päritoluriigi ja rändaja enda huviseid.

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽¹⁾,võttes arvesse Regionide Komitee arvamust⁽²⁾,toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt⁽³⁾

(6) 11. detsembril 2009 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel vastuvõetud Stockholmi programmis tunnistatakse, et tööjõu sisseränne võib toetada konkurentsivõime ja majandusaktiivsuse suurenemist ning et paindlik sisserändepoliitika annab tulevikus liidu ees seisvate oluliste demograafiliste probleemide ning tööjõunõudluse suurenemise tingimustes olulise panuse liidu majandusarengusse ja majandustulemustesse pikemas perspektiivis. Ühtlasi näitab see, kui tähtis on tagada liikmesriikide territooriumil seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike õiglane kohtlemine ning optimeerida rände ja arengu vaheline seos. Programmis kutsutakse komisjoni ja nõukogu üles jätkama komisjoni 21. detsembri 2005. aasta teatises esitatud seadusliku rände poliitikakava elluviimist.

ning arvestades järgmist:

(1) Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala järkjärguliseks loomiseks on Euroopa Liidu toimimise lepingus (ELi toimimise leping) sätestatud meetmed, mis tuleb võtta varjupaiga, sisserände ja kolmandate riikide kodanike õiguste kaitse valdkonnas.

(2) ELi toimimise lepingus on sätestatud, et liit töötab välja ühise sisserändepoliitika, mille eesmärk on tagada kõigil etappidel rändevooegade tõhus juhtimine ja liikmesriikides seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike õiglane kohtlemine. Selleks peavad Euroopa Parlament ja nõukogu võtma vastu meetmed, mis käsitlevad kolmandate riikide kodanike liikmesriiki sisenemise ja seal viibimise tingimusi ning nende õiguste kindlaksmääramist.

(3) Haagi programmis, mille Euroopa Ülemkogu võttis vastu 4. novembril 2004, tõdeti, et seaduslikul rändel on tähtis roll majandusarengu edendamisel, ning paluti komisjonil esitada seadusliku rände poliitika kava, sealhulgas riiki

(7) Käesolev direktiiv peaks aitama kaasa hooajaliste ajutiste rändevooegade tõhusale juhtimisele ning hooajatöötajate jaoks inimväärsete töö- ja elamistingimuste tagamisele, kehtestades õiglased ja läbipaistvad riiki lubamise ja seal viibimise eeskirjad ning määratledes hooajatöötajate õigused, nähes samal ajal ette stiimulid ja tagatised, et hoida ära riiki lubatust kauemaks jäämine või ajutiselt riigis viibimise muutumine alaliseks. Ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/52/EÜ⁽⁴⁾ kehtestatud eeskirjad aitavad ära hoida ajutise riigis viibimise muutumise ebaseaduslikuks riigis viibimiseks.

⁽¹⁾ ELT C 218, 23.7.2011, lk 97.

⁽²⁾ ELT C 166, 7.6.2011, lk 59.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 5. veebruari 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 17. veebruari 2014. aasta otsus.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/52/EÜ, millega sätestatakse ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tööandjatele kohaldatavate karistuste ja meetmete miinimumnõuded (ELT L 168, 30.6.2009, lk 24).

- (8) Liikmesriigid peaksid käesoleva direktiivi jõustama, diskrimineerimata seejuures soo, rassi, nahavärvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, vähemusrahvusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel, eelkõige kooskõlas nõukogu direktiividega 2000/43/EÜ⁽¹⁾ ning 2000/78/EÜ⁽²⁾.
- (9) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada, ilma et see piiraks ühinemisaktide asjaomastes sätetes kirjeldatud põhimõtet, mille kohaselt eelistatakse liikmesriikide tööturule juurdepääsu puhul liidu kodanikke, mida on kirjeldatud ühinemisaktide asjaomastes sätetes.
- (10) Käesoleva direktiiviga ei tohiks piirata liikmesriikide õigust määrata kindlaks kolmandate riikide kodanike arv, kes saavad kolmandatest riikidest nende territooriumile hooajatöö eesmärgil, nagu on täpsustatud ELi toimimise lepingus.
- (11) Käesoleva direktiiviga ei tohiks mõjutada ELi toimimise lepingu artiklis 56 sätestatud teenuste osutamise tingimusi. Eelkõige ei tohiks käesoleva direktiiviga mõjutada töötingimusi, mida kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 96/71/EÜ⁽³⁾ kohaselt töötajate suhtes, kelle on liikmesriigis asuv ettevõtja lähetanud teise liikmesriigi territooriumile teenuste osutamiseks.
- (12) Käesolev direktiiv peaks hõlmama otseseid töösuhteid hooajatöötajate ja tööandjate vahel. Kui aga liikmesriigi õigus lubab kolmanda riigi kodanikke hooajatöötajatena vastu võtta liikmesriigi territooriumil asuvate tööhõivebüroode või ajutist tööd vahendavate asutuste kaudu, mis sõlmivad hooajatöötajaga otselepingu, ei tuleks selliseid tööbüroosid käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta.
- (13) Käesoleva direktiivi ülevõtmisel peaksid liikmesriigid asjakohastel juhtudel sotsiaalpartneritega konsulteerides koostama loetelu nendest tööturusektoritest, mis hõlmavad hooajalisusest sõltuvat tööd. Hooajalisusest sõltuv töö on üldiselt iseloomulik põllumajanduse ja aianduse valdkonnale, eelkõige istutus- ja saagikoristusperioodi ajal, ning turismi valdkonnale, eelkõige puhkusperioodi ajal.
- (14) Kui see on sätestatud siseriiklikes õigusaktides ja kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 10 sätestatud mitte-diskrimineerimise põhimõttega, on liikmesriikidel lubatud käesoleva direktiivi vabatahtlike sätete rakendamisel kohelda teatavate kolmandate riikide kodanikke muude kolmandate riikide kodanikest soodsamalt.
- (15) Hooajatöötajana riiki lubamist peaks olema võimalik taotleda ainult juhul, kui asjaomane kolmanda riigi kodanik elab väljaspool liikmesriikide territooriumi.
- (16) Käesoleva direktiivi kohaldamisel peaks olema võimalik nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel vastuvõtmisest keelduda. Eelkõige peaks olema võimalik vastuvõtmisest keelduda, kui liikmesriik leiab faktidele tugineva hinnangu põhjal, et asjaomane kolmanda riigi kodanik kujutab endast võimalikku ohtu avalikule korrale, riigi julgeolekule või rahvatervisele.
- (17) Käesoleva direktiivi kohaldamine ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/115/EÜ⁽⁴⁾ kohaldamist.
- (18) Käesoleval direktiivil ei tohiks olla negatiivset mõju õigustele, mis on antud neile kolmandate riikide kodanikele, kes töö eesmärgil liikmesriigis juba seaduslikult viibivad.
- (19) Schengeni *acquis*'d täies ulatuses kohaldavate liikmesriikide puhul on täielikult kohaldatavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 810/2009⁽⁵⁾ (viisaeeskiri), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 562/2006⁽⁶⁾ (Schengeni piirieskirjad) ning nõukogu määrus (EÜ) nr 539/2001⁽⁷⁾. Seetõttu reguleerivad nimeetatud õigusaktid kuni 90-päevase riigis viibimise korral hooajatöötajate Schengeni *acquis*'d täies ulatuses kohaldavate liikmesriikide territooriumile vastuvõtmise tingimusi ning käesolev direktiiv peaks reguleerima ainult töökohadele juurdepääsu aluseid ja nõudeid. Liikmesriikide puhul, kes Schengeni *acquis*'d täies ulatuses ei kohalda, on kohaldatavad ainult Schengeni piirieskirjad, välja arvatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa puhul. Käesolevas direktiivis osutatud Schengeni *acquis*' sätted kuuluvad sellesse Schengeni *acquis*' osasse, milles Iirimaa ja Ühendkuningriik ei osale, ning seetõttu ei ole kõnealused sätted nende suhtes kohaldatavad.

⁽¹⁾ Nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust (EÜT L 180, 19.7.2000, lk 22).

⁽²⁾ Nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiiv 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel (EÜT L 303, 2.12.2000, lk 16).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1996. aasta direktiiv 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (EÜT L 18, 21.1.1997, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/115/EÜ ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel (ELT L 348, 24.12.2008, lk 98).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri) (ELT L 243, 15.9.2009, lk 1).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 105, 13.4.2006, lk 1).

⁽⁷⁾ Nõukogu 15. märtsi 2001. aasta määrus (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (EÜT L 81, 21.3.2001, lk 1).

- (20) Käesolevas direktiivis tuleks määratleda hooajatöötajate riiki lubamise alused ja nõuded ning loa andmisest keeldumise, selle tühistamise või selle pikendamise keeldumise põhjused kuni 90-päevase riigis viibimise korral üksnes selles osas, mis puudutab hooajatöötajate tööd. Hooajatöö eesmärgil lühiajaliste viisade väljastamisel kohaldatakse vastavalt Schengeni *acquis'* asjaomaseid sätteid liikmesriikide territooriumile sisenemise ja seal viibimise tingimuste kohta ning samuti nende viisade andmisest keeldumise, viisade pikendamise, tühistamise või kehtetuks tunnistamise põhjusi. Eelkõige tuleks viisa andmisest keeldumist, selle tühistamist või kehtetuks tunnistamist käsitlevast otsusest ning sellise otsuse tegemise põhjustest taotlejale viisaeeskirja VI lisas esitatud standardvormi kasutades teatada kooskõlas viisaeeskirja artikli 32 lõikega 2 ja artikli 34 lõikega 6.
- (21) Rohkem kui 90 päevaks riiki lubatud hooajatöötajate puhul peaks käesolevas direktiivis määratlema nii riiki sisenemise ja seal viibimise tingimused kui ka liikmesriikides töökohtadele juurdepääsu alused ja nõuded.
- (22) Direktiiviga tuleks sätestada paindlik riiki sisenemise süsteem, mis tugineb nõudlusele ja sellistele objektiivsetele alustele nagu kehtiv tööleping või siduv tööpakkumine, milles on täpsustatud töölepingu või töösuhte põhiaspektid.
- (23) Liikmesriikidel peaks olema võimalus testida tõendamaks, et töökohta ei saa täita kohaliku tööturu raames.
- (24) Liikmesriigid peaksid saama liikmesriiki lubamise taotluse tagasi lükata, eelkõige juhul, kui kolmanda riigi kodanik ei ole täitnud eelmisest riiki lubamise otsusest tulenevat kohustust hooajatöö eesmärgil väljastatud loa kehtivusaja möödumisel liikmesriigi territooriumilt lahkuda.
- (25) Liikmesriigid peaksid saama nõuda, et tööandja teeks koostööd pädevate asutustega ning esitaks kogu asjakohase teabe, mida on vaja käesolevas direktiivis sätestatud menetluse võimaliku kuritarvitamise ja väärkasutamise ärahoidmiseks.
- (26) Sellise ühtse menetluse kehtestamine, mille tulemusel väljastatakse üksainus elamis- ja tööloba ühendav dokument, peaks aitama kaasa liikmesriikides praegu kohaldatavate eeskirjade lihtsustamisele. See ei tohiks piirata liikmesriikide õigust määrata kooskõlas riikliku halduskorralduse eripära ja tavadega ühtses menetluses osalevad pädevad asutused ja nende osalemise viis.
- (27) Pädevate asutuste määramine käesoleva direktiivi kohaselt ei tohiks piirata rolli ja ülesandeid, mis on teistel ametiasutustel ning, kui see on asjakohane, tööturu osapooltel siseriikliku õiguse ja/või siseriiklike tavade kohaselt seoses taotluse läbivaatamise ja selle kohta otsuse tegemisega.
- (28) Käesoleva direktiiviga tuleks tagada liikmesriikidele hooajatöötajatele lubade (riiki sisenemise, elamis- ja töölubade) väljastamise osas teatav paindlikkus. Pikaajaliste viisade väljastamine kooskõlas artikli 12 lõike 2 punktiga a ei tohiks piirata liikmesriikide võimalust väljastada eelnev luba asjaomases liikmesriigis töötamiseks. Selleks aga, et tagada käesolevas direktiivis sätestatud töötingimuste kontrollimine ja täitmine, tuleks asjaomastel lubadel sõnaselgelt osutada, et need on väljastatud hooajatöö eesmärgil. Ainult lühiajaliste viisade väljastamise korral peaksid liikmesriigid sellel eesmärgil kasutama viisakleebise märkuste lahtrit.
- (29) Kõikide riigis viibimiste puhul, mis ei ületa 90 päeva, peaksid liikmesriigid valima kas lühiajalise viisa või koos tööloaga lühiajalise viisa väljastamise vahel, juhul kui kolmanda riigi kodanikul peab olema viisa kooskõlas määrusega (EÜ) nr 539/2001. Kui kolmanda riigi kodaniku suhtes ei ole kehtestatud viisanõuet ja kui liikmesriik ei kohalda selle määruse artikli 4 lõiget 3, peaksid liikmesriigid talle väljastama tööloa kui hooajatöö eesmärgil väljastatud loa. Kõikide riigis viibimiste puhul, mis on pikemad kui 90 päeva, peaksid liikmesriigid väljastama ühe järgmistest lubadest: pikaajaline viisa, hooajatöötaja luba või hooajatöötaja luba koos pikaajalise viisaga, kui pikaajaline viisa on territooriumile sisenemiseks nõutav siseriikliku õiguse kohaselt. Ükski käesoleva direktiivi säte ei tohiks keelata liikmesriikidel väljastada tööloba otse tööandjale.
- (30) Kui viisa on nõutav ainult liikmesriigi territooriumile sisenemise eesmärgil ning kolmanda riigi kodanik vastab hooajatöötaja loa väljastamise tingimustele, peaks asjaomane liikmesriik tagama kolmanda riigi kodanikule kõik võimalused nõutava viisa saamiseks ning selle, et pädevad asutused teevad selle nimel tõhusalt koostööd.

- (31) Liikmesriigid peaksid kindlaks määrama riigis viibimise maksimaalse kestuse ja piirama selle viie ja üheksa kuu vahelisele ajavahemikule, mis koos hooajatöö määratlusega peaks tagama, et tööl on hooajaline iseloom. Tuleks sätestada, et riigis viibimise maksimaalse kestuse ajal on töölepingu pikendamine või tööandja vahetamine võimalik tingimusel, et riiki lubamise alused on jätkuvalt olemas. See peaks vähendama ühe tööandjaga seotud hooajatöötajaid ähvardada võiva kuritarvitamise ohtu ja samal ajal pakkuma tööandjate tegelikele tööjõuvajadustele paindliku lahenduse. Võimalusega, et hooajatöötaja võib käesolevas direktiivis sätestatud tingimustel tööle võtta algsest erinev tööandja, ei tohiks hooajatöötaja jaoks kaasneda võimalust otsida töötuna liikmesriigi territooriumil tööd.
- (32) Liikmesriikidel peaks riigis viibimise pikendamise või hooajatöö eesmärgil väljastatud loa uuendamise üle otsustamisel olema võimalik võtta arvesse olukorda tööturul.
- (33) Juhul, kui hooajatöötaja on riiki lubatud mitte kauemaks kui 90 päevaks ning kui liikmesriik otsustab loa pärast 90-päevast viibimist pikendada, tuleks lühiajaline viisa asendada kas pikaajalise viisaga või hooajatöötaja loaga.
- (34) Võttes arvesse korduvrände teatavaid aspekte, samuti kolmanda riigi hooajatöötajate tööalaseid väljavaateid pärast ühe hooaja lõppu ning liidu tööandjate huvisid stabiilsema ja juba koolitatud tööjõu vastu, tuleks ette näha lihtsustatud vastuvõtmise menetlus nende heausksete kolmanda riigi kodanike jaoks, keda on hooajatöötajatena liikmesriiki lubatud vähemalt üks kord viimase viie aasta jooksul ning kes on alati kinni pidanud kõigist alustest ja tingimustest, mis käesoleva direktiivi alusel on sätestatud asjaomasesse liikmesriiki sisenemise ja seal viibimise kohta. Selline menetlus ei tohiks mõjutada või eirata töö hooajalise iseloomu nõuet.
- (35) Liikmesriigid peaksid võtma kõik meetmed tagamaks, et taotlejatele tehakse kättesaadavaks teave käesolevas direktiivis sätestatud riiki sisenemise ja seal viibimise tingimuste, sealhulgas õiguste ja kohustuste ning menetluslike tagatiste kohta ning kõikide tõendavate dokumentide kohta, mis on vaja esitada koos hooajatöötajana liikmesriigi territooriumil elamise ja töötamise loa taotlusega.
- (36) Liikmesriigid peaksid ette nägema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused juhuks, kui tööandjad ei täida käesolevas direktiivis sätestatud kohustusi. Need karistused võivad olla direktiivi 2009/52/EÜ artiklis 7 sätestatud meetmed ning peaksid asjakohastel juhtudel hõlmama tööandja kohustust maksta hooajatöötajatele hüvitist. Tuleks luua vajalikud mehhanismid, et hooajatöötajatel oleks võimalik saada hüvitist, millele neil on õigus, isegi siis, kui nad enam asjaomase liikmesriigi territooriumil ei viibi.
- (37) Tuleks kehtestada hooajatöötajana riiki lubamise taotluse läbivaatamise menetlust käsitlevad eeskirjad. Selline menetlus peaks olema tõhus ja hallatav, võttes arvesse liikmesriikide haldusametuste tavalist töökoormust, ning läbipaistev ja õiglane, et tagada asjaomastele isikutele nõuetekohane õiguskindlus.
- (38) Lühiajaliste viisade puhul reguleerivad menetluslikke tagatise Schengeni *acquis'* asjaomased sätted.
- (39) Liikmesriigi pädevad asutused peaksid tegema otsuse hooajatöö eesmärgil väljastatava loa taotluste kohta võimalikult kiiresti pärast nende esitamist. Loa kehtivusaajal esitatud loa pikendamise või uuendamise taotluste puhul peaksid liikmesriigid võtma kõik mõistlikud meetmed tagamaks, et käimasoleva haldusmenetluse tõttu ei ole hooajatöötaja kohustatud katkestama oma töösuhet sama tööandjaga või et hooajatöötajat ei takistata tööandjat vahetamast. Taotlejad peaksid esitama loa pikendamise või uuendamise taotluse võimalikult kiiresti. Igal juhul peaks hooajatöötajal olema lubatud jääda asjaomase liikmesriigi territooriumile ning asjakohasel juhul jätkata töötamist, kuni pädevad asutused on pikendamise või uuendamise taotluse kohta teinud lõpliku otsuse.
- (40) Hooajatöö iseloomu arvestades tuleks liikmesriike ergutada mitte võtma tasu taotluste läbivaatamise eest. Juhul kui liikmesriik siiski otsustab tasu võtta, ei tohiks selline tasu olla ebaproportsionaalne ega liialdatud.
- (41) Kõigil hooajatöötajatel peaks olema majutus, mis tagab piisavad elamistingimused. Pädevaid asutusi tuleks teavitada mis tahes muudatustest majutusega seoses. Kui majutus on korraldatud tööandja poolt või tema kaudu, ei tohiks üür olla ülemäära kõrge võrreldes hooajatöötaja netotõetasuga ning võrreldes nimetatud eluaseme kvaliteediga, hooajatöötaja üüri ei tohiks tema palgast automaatselt maha arvata, tööandja peaks hoolitsema selle eest, et hooajatöötajal oleks üürileping või samaväärne dokument, milles on kindlaks määratud eluaseme üüritingimused, ning tööandja peaks tagama, et majutus on kooskõlas asjaomasesse liikmesriigis kehtivate üldiste tervise- ja ohutusnõuetega.

(42) Kolmandate riikide kodanikel, kellel on kehtiv reisidokument ja Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldava liikmesriigi poolt käesoleva direktiivi alusel välja antud hooajatöötaja luba, tuleks lubada vabalt siseneda Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldavate liikmesriikide territooriumile ja liikuda nende piires kuni 90 päeva jooksul 180-päevasel ajavahemikul kooskõlas Schengeni piirieskirjadega ja Schengeni konventsiooni (millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut Beneluxi Majandusliidu riikide, Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi valitsuste vahel nende ühispiiridel kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta⁽¹⁾ (Schengeni rakenduskonventsioon)) artikliga 21.

(43) Kolmandatest riikidest pärit hooajatöötajate eriti haavatava olukorra ja nende tööülesannete ajutise iseloomu tõttu on vaja tagada kolmandatest riikidest pärit hooajatöötajate õiguste tõhus kaitse ka sotsiaalkindlustuse valdkonnas, korrapäraselt kontrollida nõuetele vastavust ning täielikult tagada vastuvõtva liikmesriigi kodanikest töötajatega võrdse kohtlemise põhimõtte austamine, pidades kinni põhimõttest, et sama töö eest samal töökohal makstakse võrdset tasu, kohaldades kollektiivlepinguid ja muid töötingimusi käsitlevaid eeskirju, mis on sõlmitud mis tahes tasandil või mis on seadusega ette nähtud kooskõlas siseriikliku õiguse ja tavade ja tavade ning vastuvõtva liikmesriigi kodanikega samadel tingimustel.

(44) Käesoleva direktiivi kohaldamine ei tohiks piirata õiguste ja põhimõtete kohaldamist, mis sisalduvad 18. oktoobri 1961. aasta Euroopa sotsiaalhartas ja asjakohastel juhtudel 24. novembri 1977. aasta võõrtöölise õigusliku seisundi Euroopa konventsioonis.

(45) Lisaks vastuvõtva liikmesriigi kodanikest töötajate suhtes kohaldatavatele õigus- ja haldusnormidele peaks kolmandatest riikidest pärit hooajatöötajate suhtes kooskõlas vastuvõtva liikmesriigi siseriikliku õiguse ja tavade kohaldama ka vahekohtu otsuseid ja kollektiivlepinguid ning igal tasandil sõlmitud kokkuleppeid vastuvõtva liikmesriigi kodanikega samadel tingimustel.

(46) Kolmandatest riikidest pärit hooajatöötajatele tuleks tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ)

nr 883/2004⁽²⁾ artiklis 3 loetletud sotsiaalkindlustusliikide osas võrdne kohtlemine. Käesoleva direktiiviga ei ühtlustata sotsiaalkindlustust käsitlevaid liikmesriikide õigusakte ning see ei hõlmama sotsiaalabi. Direktiivis piiratakse sotsiaalkindlustusvaldkonnas võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamisega selle reguleerimisalasse kuuluvate isikute suhtes. Käesoleva direktiiviga ei tohiks kolmandate riikide kodanikele, kellel on liikmesriikidevahelised piiriülesed huvid, anda ulatuslikumaid õigusi kui need, mis on sotsiaalkindlustuse valdkonnas liidu õigusaktidega juba ette nähtud.

Kuna hooajatöötajate viibimine liikmesriigi territooriumil on ajutise iseloomuga ning ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1231/2010⁽³⁾ kohaldamist, peaks liikmesriikidel olema võimalik jätta hooajatöötajate ja liikmesriigi kodanike võrdse kohtlemise põhimõttest välja perehüvitised ja töötushüvitised ning piirata võrdse kohtlemise põhimõtet seoses hariduse ja kutseõppe ning maksusoodustustega.

Käesolevas direktiivis ei nähta ette perekonna taasühinemist. Lisaks sellele ei anta käesoleva direktiiviga õigusi olukordades, mis jäävad väljapoole liidu õiguse reguleerimisala, näiteks olukordades, kus pereliikmed elavad kolmandas riigis. See ei tohiks aga mõjutada hooajatöötaja surma korral tema ülalpidamisel olnud ja tema kaudu õigusi omavate isikute õigust saada kolmandas riigis elades toitjakaotuspensioni. See ei tohiks piirata liikmesriigi õigust kohaldada mittediskrimineerivalt siseriiklikke õigusakte, millega nähakse ette pensioniskeemi sissemaksid käsitlevad miinimumeeskirjad. Tuleks kehtestada kord, millega tagatakse tõhus sotsiaalkindlustuskate riigis viibimise ajal ja vajaduse korral hooajatöötajate omandatud õiguste ülekandmine.

(47) Liidu õigusaktid ei piira liikmesriikide õigust oma sotsiaalkindlustussüsteeme korraldada. Kuna kõnealune valdkond on liidu tasandil ühtlustamata, kehtestavad liikmesriigid ise sotsiaalkindlustushüvitiste saamise tingimused ning selliste hüvitiste summa ja nende saamise ajavahemiku. Seda õigust teostades peavad liikmesriigid siiski järgima liidu õigust.

⁽¹⁾ EÜT L 239, 22.9.2000, lk 19.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta (ELT L 166, 30.4.2004, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1231/2010, millega laiendatakse määrust (EÜ) nr 883/2004 ja määrust (EÜ) nr 987/2009 kolmandate riikide kodanikele, keda nimetatud määrused veel ei hõlma üksnes nende kodakondsuse tõttu (ELT L 344, 29.12.2010, lk 1).

- (48) Mis tahes käesoleva direktiivi kohased piirangud sotsiaalkindlustuse valdkonnas võrdse kohtlemise õiguse osas ei tohiks piirata määrusega (EL) nr 1231/2010 antud õiguste kohaldamist.
- (49) Et tagada käesoleva direktiivi, eelkõige selle õigusi, töötin-gimusi ja majutust käsitlevate sätete nõuetekohane jõus-tamine, peaksid liikmesriigid tagama, et kehtestataks asjakohased mehhanismid tööandjate üle järelevalve teos-tamiseks ning vajaduse korral viidaks nende vastavatel territooriumidel läbi tulemuslikud ja piisavad kontrollid. Kontrollitavate tööandjate valimine peaks eelkõige põhi-nema liikmesriigi pädevate asutuste koostatud riskiana-lüüsil, milles võetakse arvesse selliseid tegureid nagu vald-kond, kus ettevõtja tegutseb, ja mis tahes varasemad rikkumised.
- (50) Selleks et hõlbustada käesoleva direktiivi täitmise taga-mist, peaksid liikmesriigid kehtestama tõhusad mehhanis-mid, mille kaudu hooajatöötajatel oleks võimalik taotleda õiguskaitsset ja esitada kaebusi kas otse või asjaomaste kolmandate isikute, näiteks ametiühingute või muude liitude kaudu. Seda peetakse vajalikuks selliste olukordade käsitlemiseks, kus hooajatöötajad ei ole teadlikud täite-mehhanismide olemasolust või kõhklevad neid võimalike tagajärgede hirmus enda nimel kasutada. Hooajatöötajatel peaks olema õiguskaitsse kaebuse esitamisest tuleneva tagakiusamise vastu.
- (51) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, milleks on konkreetse riiki lubamise menetluse kehtestamine, hooajatöö eesmärgil kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja seal viibimise tingimuste vastuvõtmine ning hooajatöö-tajate õiguste kindlaksmääramine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhi-mõttega ning võttes arvesse sisserände- ja tööhõivepolii-tikat Euroopa ja siseriiklikul tasandil. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (52) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikliga 6 põhimõtteid, mida tunnustatakse Euroopa Liidu põhi-õiguste hartas, eelkõige selle artiklis 7, artikli 15 lõikes 3, artiklites 17, 27, 28 ja 31 ning artikli 33 lõikes 2.
- (53) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate

dokumentide kohta ⁽¹⁾ kohustuvad liikmesriigid lisama põhjendatud juhtudel ülevõtmismetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud.

- (54) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vaba-dusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt ning ilma et see piiraks nimetatud proto-kolli artikli 4 kohaldamist, ei osale need liikmesriigid käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole nende suhtes siduv ega kohaldatav.
- (55) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokoll nr 22 artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesoleva direktiiviga määratakse kindlaks kolmandate riikide kodanike hooajatöö eesmärgil riiki sisenemise ja seal viibimise tingimused ning hooajatöötajate õigused.

2. Kuni 90-päevase riigis viibimise puhul ei piira käesoleva direktiivi kohaldamine Schengeni *acquis'*, eelkõige viisaeskirja, Schengeni piirieskirjade ja määruse (EÜ) nr 539/2001 kohal-damist.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse kolmandate riikide kodanike suhtes, kes elavad väljaspool liikmesriikide territooriumi ning kes taotlevad liikmesriigi territooriumile lubamist või kes on lubatud käesolevas direktiivis sätestatud tingimustel liikmesriigi territooriumile hooajatöötajana töötamise eesmärgil.

Käesolevat direktiivi ei kohaldata nende kolmandate riikide kodanike suhtes, kes taotluse esitamise ajal elavad liikmesriigi territooriumil, välja arvatud artiklis 15 osutatud juhtudel.

⁽¹⁾ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

2. Käesoleva direktiivi ülevõtmisel koostavad liikmesriigid asjakohastel juhtudel sotsiaalpartneritega konsulteerides loetelu nendest tööturusektoritest, mis hõlmavad hooajalisusest sõltuvat tööd. Liikmesriigid võivad kõnealust loetelu muuta, konsulteerides vajaduse korral sotsiaalpartneritega. Liikmesriigid teatavad nendest muudatustest komisjonile.

3. Käesolevat direktiivi ei kohaldata nende kolmandate riikide kodanike suhtes,

- a) kes täidavad tööülesandeid teises liikmesriigis asutatud ettevõtja eest ELi toimimise lepingu artiklis 56 sätestatud teenuste osutamise raames, sealhulgas need kolmandate riikide kodanikud, kelle liikmesriigis asutatud ettevõtja on teenuste osutamise raames lähetanud vastavalt direktiivi 96/71/EÜ;
- b) kes on liidu kodaniku pereliikmed ja kasutavad liidus vaba liikumise õigust kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2004/38/EÜ⁽¹⁾;
- c) kellel on ja kelle pereliikmetel on nende kodakondsusest olenemata liidu ja selle liikmesriikide või liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud lepingute alusel samasugune õigus vabale liikumisele nagu liidu kodanikel.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „kolmanda riigi kodanik” – isik, kes ei ole liidu kodanik ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 1 tähenduses;
- b) „hooajatöötaja” – kolmanda riigi kodanik, kelle peamine elukoht on kolmandas riigis ning kes viibib seaduslikult ajutiselt liikmesriigi territooriumil, tehes hooajalisusest sõltuvat tööd ühe või mitme tähtajalise töölepingu alusel, mis on sõlmitud otse asjaomase kolmanda riigi kodaniku ja asjaomasel liikmesriigis asutatud tööandja vahel;
- c) „hooajalisusest sõltuv töö” – töö, mis on hooajast tingitud korduva sündmuse või sündmuste ahela kaudu seotud konkreetse ajaga aastas, mil nõudlus tööjõu järele on märkimisväärselt suurem kui muul ajal;
- d) „hooajatöötaja luba” – luba, mis on väljastatud, kasutades nõukogu määruses (EÜ) nr 1030/2002⁽²⁾ sätestatud vormi

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77).

⁽²⁾ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1030/2002, millega kehtestatakse ühtne elamisloavorm kolmandate riikide kodanike jaoks (EÜT L 157, 15.6.2002, lk 1).

ja millel on märke hooajatöö kohta ning mis annab loa omanikule õiguse viibida ja töötada liikmesriigi territooriumil rohkem kui 90 päeva käesolevas direktiivis sätestatud tingimustel;

- e) „lühiajaline viisa” – luba, mille liikmesriik on väljastanud viisaeeskirja artikli 2 punkti 2 alapunkti a kohaselt või mis on väljastatud kooskõlas nende liikmesriikide õigusega, kes ei kohalda Schengeni *acquis*d täielikult;
- f) „pikaajaline viisa” – luba, mille liikmesriik on väljastanud Schengeni rakenduskonventsiooni artikli 18 kohaselt või mis on väljastatud kooskõlas nende liikmesriikide õigusega, kes ei kohalda Schengeni *acquis*d täielikult;
- g) „ühtne taotlusmenetlus” – menetlus, mille käigus kolmanda riigi kodaniku üheainsa liikmesriigis viibimise ja töötamise loa taotluse alusel tehakse otsus talle hooajatöötaja loa andmise kohta;
- h) „hooajatöö eesmärgil väljastatav luba” või „hooajatöö eesmärgil väljastatud luba” – artiklis 12 osutatud mis tahes luba, mis annab selle omanikule õiguse siseneda selle liikmesriigi territooriumile või viibida selle liikmesriigi territooriumil, kes on asjaomase loa käesoleva direktiivi kohaselt väljastanud;
- i) „tööluba” – mis tahes luba, mille liikmesriik on kooskõlas siseriikliku õigusega väljastanud liikmesriigi territooriumil töötamise eesmärgil.

Artikkel 4

Soodsamad sätted

1. Käesoleva direktiiviga ei piirata järgmiste õigusaktide soodsamate sätete kohaldamist:

- a) liidu õigus, sealhulgas kahe- ja mitmepoolsed lepingud, mis on sõlmitud ühelt poolt liidu või liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt ühe või mitme kolmanda riigi vahel;
- b) kahe- või mitmepoolsed lepingud, mis on sõlmitud ühe või mitme liikmesriigi ning ühe või mitme kolmanda riigi vahel.

2. Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide õigust võtta direktiivi reguleerimisalasse kuuluvate kolmanda riigi kodanike suhtes vastu soodsamaid sätteid või neid kehtima jätta seoses artiklitega 18, 19, 20, 23 ja 25.

II PEATÜKK

RIIKI LUBAMISE TINGIMUSED

Artikkel 5

Hooajatöötajana kuni 90 päevaks riiki lubamise alused ja nõuded

1. Käesoleva direktiivi alusel esitatavale liikmesriiki lubamise taotlusele tuleb kuni 90-päevase riigis viibimise puhul lisada järgmised dokumendid:

a) kehtiv tööleping või, kui see on nõutav siseriikliku õiguse, haldusnormide või tavadega, siduv tööpakkumine asjaomasel liikmesriigis seal tegutseva tööandja juures hooajatöötajana töötamiseks, milles on täpsustatud:

i) töö koht ja liik,

ii) töötamise kestus,

iii) töötasu,

iv) töötunnid nädalas või kuus,

v) mis tahes tasustatud puhkuse pikkus,

vi) vajaduse korral muud asjakohased töötingimused ning

vii) võimaluse korral tööle asumise kuupäev;

b) tõendid, mille kohaselt taotlejal on ravikindlustus või, kui see on siseriiklikus õiguses ette nähtud, tõendid, mille kohaselt ta on taotlenud ravikindlustust, mis katab kõik üldiselt asjaomase liikmesriigi kodanike puhul kaetud riskid ning kehtib ajavahemikul, mil selline kindlustuskaitse ja vastav õigus hüvitistele on ette nähtud seoses nimetatud liikmesriigis tehtud tööga või sellest tulenevalt;

c) tõend selle kohta, et asjaomasel hooajatöötajal on sobiv majutus või et talle antakse sobiv majutus kooskõlas artikliga 20.

2. Liikmesriigid nõuavad, et lõike 1 punktis a osutatud üksikasjad on kooskõlas kohaldatavate õigusaktide, kollektiivlepingute ja/või tavadega.

3. Lõike 1 kohaselt esitatud dokumentide põhjal nõuavad liikmesriigid, et hooajatöötaja ei taotle abi nende sotsiaalabisüsteemist.

4. Juhul kui töölepingus või siduvas tööpakkumises on täpsustatud, et kolmanda riigi kodanikud asuvad tegutsema

reguleeritud kutsealal, nii nagu see on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2005/36/EÜ, ⁽¹⁾ võivad liikmesriigid nõuda, et taotleja esitaks dokumendid selle kohta, et asjaomane kolmanda riigi kodanik vastab siseriikliku õiguse kohaselt sätestatud tingimustele töötamiseks kõnealusel reguleeritud kutsealal.

5. Artikli 12 lõikes 1 osutatud loa taotluse läbivaatamisel kontrollivad need liikmesriigid, kes ei kohalda Schengeni *acquis*'d täiel määral, et asjaomane kolmanda riigi kodanik:

a) ei kujuta endast ebaseadusliku sisserände ohtu;

b) kavatseb lahkuda liikmesriigi territooriumilt hiljemalt loa kehtivuse lõppkuupäeval.

Artikkel 6

Hooajatöötajana rohkem kui 90 päevaks riiki lubamise alused ja nõuded

1. Käesoleva direktiivi alusel esitatavale liikmesriiki lubamise taotlusele tuleb rohkem kui 90-päevase riigis viibimise puhul lisada järgmised dokumendid:

a) kehtiv tööleping või, kui see on nõutav siseriiklike õigus- või haldusnormide või tavadega, siduv tööpakkumine nimetatud liikmesriigis seal tegutseva tööandja juures hooajatöötajana töötamiseks, milles on täpsustatud:

i) töö koht ja liik,

ii) töötamise kestus,

iii) töötasu,

iv) töötunnid nädalas või kuus,

v) mis tahes tasustatud puhkuse pikkus,

vi) vajaduse korral muud asjakohased töötingimused ning

vii) võimaluse korral tööle asumise kuupäev;

b) tõendid, mille kohaselt taotlejal on ravikindlustus või, kui see on siseriiklikus õiguses ette nähtud, tõendid, mille kohaselt ta on taotlenud ravikindlustust, mis katab kõik üldiselt asjaomase liikmesriigi kodanike puhul kaetud riskid ning kehtib ajavahemikul, mil selline kindlustuskaitse ja vastav õigus hüvitistele on ette nähtud seoses nimetatud liikmesriigis tehtud tööga või sellest tulenevalt;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiiv 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta (ELT L 255, 30.9.2005, lk 22).

c) tõend selle kohta, et asjaomasel hooajatöötajal on sobiv majutus või et talle antakse sobiv majutus kooskõlas artikliga 20.

2. Liikmesriigid tagavad, et lõike 1 punktis a osutatud üksikasjad on kooskõlas kohaldatavate õigusaktide, kollektiivlepingute ja/või tavadeaga.

3. Lõike 1 kohaselt esitatud dokumentide põhjal tagavad liikmesriigid, et hooajatöötajal on liikmesriigis viibimise ajal piisavad rahalised vahendid, millega ta suudab ennast ilma nende sotsiaalsüsteemi abita ülal pidada.

4. Kolmanda riigi kodanikku, keda peetakse ohuks avalikule korrale, riigi julgeolekule või rahvatervisele, riiki ei lubata.

5. Artikli 12 lõikes 2 osutatud loa taotluse läbivaatamisel kontrollivad liikmesriigid, et asjaomane kolmanda riigi kodanik ei kujuta endast ebaseadusliku sisserände ohtu ning ta kavatseb lahkuda liikmesriigi territooriumilt hiljemalt loa kehtivuse lõppkuupäeval.

6. Juhul kui töölepingus või siduvas tööpakkumises on täpsustatud, et kolmanda riigi kodanikud asuvad tegutsesma reguleeritud kutsealal, nii nagu see on määratletud direktiivis 2005/36/EÜ, võivad liikmesriigid nõuda, et taotleja esitaks dokumendid selle kohta, et asjaomane kolmanda riigi kodanik vastab siseriikliku õiguse kohaselt sätestatud tingimustele töötamiseks kõnealusel reguleeritud kutsealal.

7. Liikmesriigid nõuavad, et kolmandate riikide kodanikel peab olema siseriikliku õiguse kohaselt kehtiv reisidokument. Liikmesriigid nõuavad, et reisidokumendi kehtivusaeg hõlmaks vähemalt hooajatöö eesmärgil väljastatud loa kehtivusaega.

Samuti võivad liikmesriigid nõuda, et:

- a) reisidokumendi kehtivusaeg ületaks kavandatavat riigis viibimise aega rohkem kui kolme kuu võrra;
- b) reisidokument oleks väljastatud viimase kümne aasta jooksul ja
- c) reisidokument sisaldaks vähemalt kahte tühja lehte.

Artikkel 7

Riiki lubatavate hooajatöötajate arv

Käesoleva direktiivi kohaldamine ei mõjuta liikmesriikide õigust määrata kindlaks nende kolmandate riikide kodanike arv, kellele nad lubavad oma territooriumile hooajatöö eesmärgil siseneda.

Sellel alusel võidakse hooajatöö eesmärgil väljastatava loa taotlust pidada kas vastuvõetamatuks või jätta see rahuldamata.

Artikkel 8

Rahuldamata jätmise põhjused

1. Liikmesriigid jätavad hooajatöö eesmärgil väljastatava loa taotluse rahuldamata, kui:

- a) artiklit 5 või 6 ei ole järgitud või
- b) artikli 5 või 6 kohaldamiseks esitatud dokumendid on omandatud pettusega, on võltsitud või neid on omavoliliselt muudetud.

2. Liikmesriigid lükkavad hooajatöö eesmärgil väljastatava loa taotluse vajaduse korral tagasi, kui:

- a) tööandjat on kooskõlas siseriikliku õigusega karistatud mitteametliku töö ja/või ebaseadusliku töölevõtmise eest;
- b) tööandja äritegevus lõpetatakse või on lõpetatud liikmesriigi maksejõuetusseaduste alusel või kui majandustegevust ei toimu või
- c) tööandjat on artikli 17 kohaselt karistatud.

3. Liikmesriigid võivad kontrollida, kas kõnealust vaba kohta saaks täita asjaomase liikmesriigi või mõne teise liikmesriigi kodanik või sellise kolmanda riigi kodanik, kes elab seaduslikult selles liikmesriigis, ning sellisel juhul võivad nad taotluse jätta rahuldamata. Käesoleva lõike kohaldamine ei piira liidu kodanike eelistamise põhimõtet, mida on kirjeldatud asjaomaste ühinemisaktide vastavates sätetes.

4. Liikmesriigid võivad hooajatöö eesmärgil väljastatava loa taotluse jätta rahuldamata, kui:

- a) tööandja ei täida oma juriidilisi kohustusi seoses sotsiaalkindlustuse, maksustamise, tööõiguste, töö- või töölepingu tingimustega, nagu on ette nähtud kohaldatavates õigusaktides ja/või kollektiivlepingutes, või
- b) taotluse esitamise kuupäevale vahetult eelneva 12 kuu jooksul on tööandja kaotanud täisajaga töökoha, et luua vaba töökoht, mida asjaomane tööandja püüab käesolevale direktiivile tuginedes täita, või
- c) kolmanda riigi kodanik ei ole täitnud oma kohustusi, mis tulenevad eelmisest otsusest lubada tal hooajatöötajana riiki siseneda.

5. Ilma et see piiraks löike 1 kohaldamist, võetakse iga taotluse rahuldamata jätmise otsuse puhul arvesse juhtumi konkreetseid üksikasju, sealhulgas hooajatöötaja huvisid ning proportsionaalsuse põhimõtte austamist.

6. Lühiajalise viisa väljastamisest keeldumise põhjuseid reguleerivad viisaeeskirja asjaomased sätted.

Artikkel 9

Hooajatöö eesmärgil väljastatud loa tühistamine

1. Liikmesriigid tühistavad hooajatöö eesmärgil väljastatud loa, kui:

- a) artiklite 5 või 6 kohaldamiseks esitatud dokumendid on omandatud pettusega, on võltsitud või neid on omavoliliselt muudetud või
- b) loa omanik viibib riigis muudel põhjustel kui need, milleks tal lubati riigis viibida.

2. Asjakohasel juhul tunnistavad liikmesriigid hooajatöö eesmärgil väljastatud loa kehtetuks, kui:

- a) tööandjat on kooskõlas siseriikliku õigusega karistatud mittemetliku töö või ebaseadusliku töölevõtmise eest;
- b) tööandja äritegevus lõpetatakse või on lõpetatud liikmesriigi maksejõuetusseaduste alusel või kui majandustegevust ei toimu või
- c) tööandjat on artikli 17 kohaselt karistatud.

3. Liikmesriigid võivad hooajatöö eesmärgil väljastatud loa kehtetuks tunnistada, kui:

- a) artiklit 5 või 6 ei ole järgitud või enam ei järgita;
- b) tööandja ei täida oma juriidilisi kohustusi seoses sotsiaalkindlustuse, maksustamise, tööõiguste, töö- või töölepingu tingimustega, nagu on ette nähtud kohaldatavates õigusaktides ja/või kollektiivlepingutes;
- c) tööandja ei ole täitnud töölepingust tulenevaid kohustusi;
- d) taotluse esitamise kuupäevale vahetult eelneva 12 kuu jooksul on tööandja kaotanud täisajaga töökoha, et luua vaba töökoht, mida asjaomane tööandja püüab käesoleva direktiivi abil täita.

4. Liikmesriigid võivad hooajatöö eesmärgil väljastatud loa tühistada, kui kolmanda riigi kodanik taotleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/95/EL⁽¹⁾ alusel rahvusvahelist kaitset või kaitset kooskõlas asjaomase liikmesriigi sisese õiguse, rahvusvaheliste kohustuste või tavadega.

5. Ilma et see piiraks löike 1 kohaldamist, võetakse iga loa kehtetuks tunnistamise otsuse puhul arvesse juhtumi konkreetseid üksikasju, sealhulgas hooajatöötaja huvisid ning proportsionaalsuse põhimõtte austamist.

6. Lühiajalise viisa tühistamise või kehtetuks tunnistamise põhjuseid reguleerivad viisaeeskirja asjaomased sätted.

Artikkel 10

Koostöö kohustus

Liikmesriigid võivad nõuda, et tööandja esitaks kogu asjakohase teabe, mida on vaja hooajatöö eesmärgil väljastatava loa andmiseks, pikendamiseks või uuendamiseks.

III PEATÜKK

HOOAJATÖÖ EESMÄRGIL VÄLJASTATATAVAD LOAD JA NENDEGA SEOTUD MENETLUSED

Artikkel 11

Juurdepäas teabele

1. Liikmesriigid peavad tegema taotlejatele hõlpsalt kättesaadavaks teabe kõikide taotluse esitamiseks vajalike dokumentide kohta ning riiki sisenemise ja seal viibimise tingimuste, sealhulgas hooajatöötaja õiguste ja kohustuste ning menetluslike tagatiste kohta.

2. Kui liikmesriigid väljastavad hooajatöötajatele hooajatöö eesmärgil loa, teavitavad nad hooajatöötajaid kirjalikult nende käesoleva direktiivi kohastest õigustest ja kohustustest, sealhulgas kaebuse esitamise menetlustest.

Artikkel 12

Hooajatöö eesmärgil väljastatavad load

1. Kuni 90-päevase riigis viibimise korral väljastavad liikmesriigid neile kolmanda riigi kodanikele, kes täidavad artiklit 5 ning kelle suhtes artikkel 8 ei ole kohaldatav, ühe järgmistest hooajatöö eesmärgil väljastatavatest lubadest, ilma et see piiraks lühiajaliste viisade väljastamist käsitlevate eeskirjade kohaldamist, mis on sätestatud viisaeeskirjas ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1683/95⁽²⁾:

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/95/EL, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule (ELT L 337, 20.12.2011, lk 9).

⁽²⁾ Nõukogu 29. mai 1995. aasta määrus (EÜ) nr 1683/95 ühtse viisavormi kohta (EÜT L 164, 14.7.1995, lk 1).

- a) lühiajaline viisa, millel on mäрге, et see on väljastatud hooajatöö eesmärgil;
- b) lühiajaline viisa ja tööluba, millel on mäрге, et see on väljastatud hooajatöö eesmärgil, või
- c) tööluba, millel on mäрге, et see on väljastatud hooajatöö eesmärgil, kui kolmanda riigi kodanik on vabastatud viisanõudest kooskõlas määruse (EÜ) nr 539/2001 II lisaga ning kui asjaomane liikmesriik ei kohalda tema suhtes nimetatud määruse artikli 4 lõiget 3.

Käesoleva direktiivi ülevõtmisel väljastavad liikmesriigid kas punktides a ja c osutatud load või punktides b ja c osutatud load.

2. Kauem kui 90-päevase riigis viibimise korral väljastavad liikmesriigid neile kolmanda riigi kodanikele, kes täidavad artiklit 6 ning kelle suhtes artikkel 8 ei ole kohaldatav, ühe järgmistest hooajatöö eesmärgil väljastatavatest lubadest:

- a) pikaajaline viisa, millel on mäрге, et see on väljastatud hooajatöö eesmärgil;
- b) hooajatöötaja luba või
- c) hooajatöötaja luba ja pikaajaline viisa, kui siseriikliku õiguse kohaselt on territooriumile sisenemiseks nõutav pikaajaline viisa.

Käesoleva direktiivi ülevõtmisel näevad liikmesriigid ette ainult ühe punktides a, b ja c osutatud lubadest.

3. Ilma et see piiraks Schengeni *acquis* kohaldamist, määravad liikmesriigid kindlaks, kas taotluse peab esitama kolmanda riigi kodanik ja/või tema tööandja.

Liikmesriikide kohustus määrata kindlaks, kas taotluse peab esitama kolmanda riigi kodanik ja/või tema tööandja, ei tohi piirata mis tahes sellise korra kohaldamist, mille puhul nõutakse mõlema poole kaasamist menetlusse.

4. Lõike 2 esimese lõigu punktides b ja c osutatud hooajatöötaja loa annavad liikmesriigi pädevad asutused, kasutades selleks määrusega (EÜ) nr 1030/2002 kehtestatud vormi. Liikmesriigid teevad loale märke, et see on väljastatud hooajatöö eesmärgil.

5. Pikaajaliste viisade puhul teevad liikmesriigid viisakleebise märkuste lahtrisse märke, et viisa on väljastatud hooajatöö eesmärgil kooskõlas määruse (EÜ) nr 1683/95 lisa punktiga 12.

6. Liikmesriigid võivad esitada hooajatöötaja töösuhete kohta lisateavet paberil või säilitada sellist teavet elektroonilisel kujul vastavalt määruse (EÜ) nr 1030/2002 artiklile 4 ja selle lisa punkti a alapunktile 16.

7. Kui viisa on nõutav ainult liikmesriigi territooriumile sisenemise eesmärgil ning kolmanda riigi kodanik vastab lõike 2 esimese lõigu punkti c kohase hooajatöötaja loa väljastamise tingimustele, peaks asjaomane liikmesriik tagama kolmanda riigi kodanikule kõik võimalused nõutava viisa saamiseks.

8. Lõike 2 esimese lõigu punktis a osutatud pikaajaliste viisade väljastamine ei piira liikmesriikide õigust väljastada eelnev luba asjaomases liikmesriigis töötamiseks.

Artikkel 13

Taotlus hooajatöötaja loa saamiseks

1. Liikmesriigid määravad asutused, kes on pädevad hooajatöötaja loa taotlust vastu võtma, selle kohta otsust tegema ja luba väljastama.

2. Hooajatöötaja loa taotluse suhtes kohaldatakse ühtset taotlemismenetlust.

Artikkel 14

Riigis viibimise kestus

1. Liikmesriigid määravad kindlaks maksimaalse ajavahemiku, mis ei ole lühem kui viis kuud ega pikem kui üheksa kuud mis tahes 12-kuulise ajavahemiku jooksul, mil hooajatöötajatel on lubatud riigis viibida. Pärast kõnealuse ajavahemiku lõppemist peab kolmanda riigi kodanik liikmesriigi territooriumilt lahkuma, välja arvatud juhul, kui asjaomane liikmesriik on talle riigisisese või liidu õiguse kohaselt väljastanud elamisloa muul kui hooajatöö eesmärgil.

2. Liikmesriigid võivad kindlaks määrata maksimaalse ajavahemiku mis tahes 12-kuulise ajavahemiku kohta, mille jooksul on tööandjal lubatud hooajatöötajaid tööle võtta. Kõnealune ajavahemik ei või olla lühem kui lõike 1 kohaselt kindlaks määratud maksimaalne viibimise aeg.

Artikkel 15

Riigis viibimise pikendamine või hooajatöö eesmärgil väljastatud loa uuendamine

1. Artikli 14 lõikes 1 osutatud maksimaalse ajavahemiku jooksul ning tingimusel, et artiklit 5 või 6 on järgitud ning ei esine artikli 8 lõike 1 punktis b ja artikli 8 lõikes 2 ning, asjakohasel juhul, artikli 8 lõikes 4 sätestatud põhjuseid, lubavad liikmesriigid hooajatöötajal riigis viibimist ühe korra pikendada, kui hooajatöötaja pikendab oma lepingut sama tööandjaga.

2. Liikmesriigid võivad kooskõlas oma siseriikliku õigusega otsustada, et lubavad hooajatöötajatel pikendada lepingut sama tööandjaga ja oma riigis viibimist rohkem kui ühe korra, tingimusel, et artikli 14 lõikes 1 osutatud maksimaalset ajavahemikku ei ületata.

3. Artikli 14 lõikes 1 osutatud maksimaalse ajavahemiku jooksul ning tingimusel, et järgitakse artikli 5 või 6 sätteid ning ei esine artikli 8 lõike 1 punktis b ja artikli 8 lõikes 2 ning asjakohasel juhul artikli 8 lõikes 4 sätestatud põhjuseid, lubavad liikmesriigid hooajatöötajatel riigis viibimist ühe korra pikendada, et minna tööle teise tööandja juurde.

4. Liikmesriigid võivad kooskõlas oma siseriikliku õigusega otsustada, et lubavad hooajatöötajatel minna tööle teise tööandja juurde ja pikendada oma riigis viibimist rohkem kui ühe korra, tingimusel et artikli 14 lõikes 1 osutatud maksimaalset ajavahemikku ei ületata.

5. Lõigete 1–4 kohaldamise eesmärgil võtavad liikmesriigid taotluse vastu, kui käesoleva direktiivi alusel loa saanud hooajatöötaja viibib asjaomase liikmesriigi territooriumil.

6. Liikmesriigid võivad keelduda riigis viibimise pikendamisest või hooajatöö eesmärgil väljastatud loa uuendamisest, kui kõnealust vaba kohta saaks täita asjaomase liikmesriigi või mõne teise liikmesriigi kodanik või sellise kolmanda riigi kodanik, kes elab seaduslikult selles liikmesriigis. Käesoleva lõike kohaldamine ei piira liidu kodanike eelistamise põhimõtet, mida on kirjeldatud asjaomaste ühinemisaktide vastavates sätetes.

7. Liikmesriigid keelduvad riigis viibimise pikendamisest või hooajatöö eesmärgil väljastatud loa uuendamisest, kui artikli 14 lõikes 1 määratletud maksimaalne riigis viibimise aeg on täis saanud.

8. Liikmesriigid võivad keelduda riigis viibimise pikendamisest või hooajatöö eesmärgil väljastatud loa uuendamisest, kui kolmanda riigi kodanik taotleb direktiivi 2011/95/EL alusel

rahvusvahelist kaitset või kui ta taotleb kaitset kooskõlas asjaomase liikmesriigi sisese õiguse, tavade või rahvusvaheliste kohustustega.

9. Artikli 9 lõiget 2 ning artikli 9 lõike 3 punkte b, c ja d ei kohaldata hooajatöötaja suhtes, kes taotleb kooskõlas käesoleva artikli lõikega 3 tööd teise tööandja juures, kui kõnealuseid sätteid kohaldatakse eelmise tööandja suhtes.

10. Lühiajalise viisa pikendamise aluseid reguleerivad viisaeeskirja asjaomased sätted.

11. Ilma et see piiraks artikli 8 lõike 1 kohaldamist, võetakse iga pikendamise või uuendamise taotlust käsitleva otsuse puhul arvesse juhtumi konkreetseid üksikasju, sealhulgas hooajatöötaja huvisid ning proportsionaalsuse põhimõtte austamist.

Artikkel 16

Riiki taassisenemise lihtsustamine

1. Liikmesriigid lihtsustavad nende kolmanda riigi kodanike riiki taassisenemist, keda on asjaomase liikmesriigi territooriumile hooajatöötajatenä lubatud vähemalt üks kord viimase viie aasta jooksul ning kes on iga riigis viibimise ajal täielikult vastanud hooajatöötajate suhtes kohaldatavatele tingimustele, mis on sätestatud käesolevas direktiivis.

2. Lõikes 1 osutatud lihtsustamine võib hõlmata ühte või mitut meetet, näiteks:

- a) vabastus ühe või mitme artiklis 5 või 6 osutatud dokumendi esitamise nõudest;
- b) mitme hooajatöötaja loa väljastamine ühe haldusaktiga;
- c) kiirendatud menetlus otsuse vastuvõtmiseks hooajatöötaja loa või pikaajalise viisa taotluse kohta;
- d) hooajatöötajana riiki lubamise taotluste läbivaatamise prioriteetsena käsitlemine, sealhulgas eelmiste riiki sisenemiseks antud lubade arvesse võtmine taotluse üle otsustamisel, kui riiki lubatavate kodanike arv on täis.

Artikkel 17

Tööandjate karistamine

1. Liikmesriigid näevad ette karistused tööandjatele, kes ei ole täitnud oma käesoleva direktiivi kohaseid kohustusi, sealhulgas selle, et need tööandjad, kes on käesoleva direktiivi kohaseid kohustusi tõsiselt rikkunud, ei tohi hooajatöötajaid tööle võtta. Määratavad karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

2. Liikmesriigid tagavad, et kui hooajatöö eesmärgil väljastatud luba tunnistatakse kehtetuks artikli 9 lõike 2 ning artikli 9 lõike 3 punktide b, c ja d alusel, on tööandja vastutav hooajatöötajale hüvitise maksmise eest kooskõlas siseriikliku õiguse kohaste menetlustega. Mis tahes vastutus hõlmab kõiki täitmata kohustusi, mida tööandja oleks pidanud täitma, kui hooajatöö eesmärgil väljastatud luba ei oleks tunnistatud kehtetuks.

3. Kui tööandja on käesolevat direktiivi rikkunud alltöövõtja ning kui peatöövõtja ja mis tahes vahealltöövõtja ei ole järginud siseriiklikes õigusaktides sätestatud vajaliku hoolsuse kohustust, võib

- a) peatöövõtja ja iga vahealltöövõtja suhtes kohaldada lõikes 1 osutatud karistusi;
- b) peatöövõtjat ja iga vahealltöövõtjat pidada lisaks tööandjale või tema asemel vastutavaks hooajatöötajale mis tahes hüvitise maksmise eest kooskõlas lõikega 2;
- c) peatöövõtjat ja iga vahealltöövõtjat pidada lisaks tööandjale või tema asemel siseriikliku õiguse kohaselt vastutavaks hooajatöötajale mis tahes maksmata jäänud töötasu maksmise eest.

Liikmesriigid võivad oma siseriiklikes õigusaktides näha ette rangemad vastutust käsitlevad eeskirjad.

Artikkel 18

Menetluslikud tagatised

1. Liikmesriigi pädevad asutused võtavad vastu otsuse hooajatöö eesmärgil väljastatava loa taotluse kohta. Pädevad asutused teavitavad taotlejat otsusest kirjalikult siseriiklikus õiguses sätestatud teavitamismenetluste kohaselt niipea kui võimalik, kuid hiljemalt 90 päeva jooksul alates täieliku taotluse esitamise kuupäevast.

2. Kui artikli 15 kohaselt on esitatud taotlus riigis viibimise pikendamiseks või loa uuendamiseks, võtavad liikmesriigid kõik mõistlikud meetmed tagamaks, et käimasoleva haldusmenetluse tõttu ei ole hooajatöötaja kohustatud katkestama oma töösuhet sama tööandjaga või et hooajatöötajat ei takistata tööandjast vahetamast.

Kui hooajatöö eesmärgil väljastatud loa kehtivus lõpeb siseriikliku õiguse kohaselt läbiviidava pikendamise või uuendamise menetluse ajal, lubavad liikmesriigid hooajatöötajal jääda oma territooriumile, kuni pädevad asutused on vastu võtnud taotlust käsitleva otsuse tingimusel, et taotlus esitati loa kehtivuse ajal ning artikli 14 lõikes 1 osutatud ajavahemik ei ole lõppenud.

Kui kohaldatakse teist lõiku, võivad liikmesriigid muu hulgas otsustada:

- a) väljastada kuni otsuse vastuvõtmiseni siseriikliku ajutise elamisloa või samaväärse loa;
- b) lubada hooajatöötajal kuni nimetatud otsuse vastuvõtmiseni töötada.

Pikendamise või uuendamise taotluse läbivaatamise ajal kohaldatakse käesoleva direktiivi vastavaid sätteid.

3. Kui taotlusega seoses esitatud teave või dokumentatsioon on puudulik, teatavad pädevad asutused mõistliku aja jooksul taotlejale, millist täiendavat teavet on vaja esitada, ja määravad selle esitamiseks piisava tähtaja. Lõikes 1 osutatud tähtaja kulgemine peatatakse niikauaks, kui pädevad asutused on saanud vajaliku täiendava teabe.

4. Taotlejale esitatakse kirjalikult põhjendused otsuse kohta pidada hooajatöö eesmärgil väljastatud loa taotlust vastuvõetamatuks või see tagasi lükata või keelduda riigis viibimist pikendamast või hooajatöö eesmärgil väljastatud luba uuendamast. Hooajatöö eesmärgil väljastatud loa kehtetuks tunnistamise otsust põhjendatakse kirjalikult hooajatöötajale ja kui see on siseriiklikus õiguses ette nähtud, siis ka tööandjale.

5. Mis tahes otsuse, millega tunnistatakse hooajatöö eesmärgil väljastatava loa taotlus vastuvõetamatuks või jäetakse see rahuldamata, keeldutakse riigis viibimist pikendamast või hooajatöö eesmärgil väljastatud luba uuendamast või tunnistatakse kõnealune luba kehtetuks, võib vaidlustada asjaomase liikmesriigi õiguse kohaselt. Kirjalikus teates osutatakse kohtule või haldusasutusele, kuhu saab otsuse peale kaevata või esitada vaide, ja märgitakse kaebuse või vaide esitamise tähtaeg.

6. Lühiajalise viisaga seonduvaid menetluslikke tagatisi reguleerivad viisaeeskirja asjaomased sätted.

Artikkel 19

Tasud ja kulud

1. Liikmesriigid võivad nõuda tasu käesoleva direktiivi kohaste taotluste läbivaatamise eest. Sellise tasu suurus ei tohi olla ebaproportsionaalne ega liialdatud. Lühiajaliste viisade tasu reguleerivad Schengeni *acquis'* asjaomased sätted. Kui kõnealuseid tasusid maksavad kolmanda riigi kodanikud, võivad liikmesriigid ette näha, et neil on õigus sellele, et tööandja neile asjaomase summa siseriikliku õiguse kohaselt tagasi maksaks.

2. Liikmesriigid võivad hooajatöötajate tööandjatel nõuda järgmiste kulude tasumist:

- a) hooajatöötaja sõidukulud tema lähtekohast asjaomases liikmesriigis asuvasse töökohta ja tagasi;
- b) artikli 5 lõike 1 punktis b ja artikli 6 lõike 1 punktis b osutatud ravikindlustuse maksumus.

Kui käesoleva lõike kohased kulud kannab tööandja, ei ole tal õigust neid hooajatöötajalt sisse nõuda.

Artikkel 20

Majutus

1. Liikmesriik nõuab hooajatöötajalt tõendeid selle kohta, et tal on olemas majutus, mis tagab riigis viibimise ajal piisavad elamistingimused kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja/või tavade-ga. Pädevaid asutusi teavitatakse mis tahes muudatustest seoses hooajatöötaja majutusega.

2. Kui majutus on korraldatud tööandja poolt või tema kaudu:

- a) võib hooajatöötajalt nõuda üüri maksmist, mille suurus ei tohi olla ülemäära kõrge võrreldes hooajatöötaja netotöötasuga ja võrreldes eluaseme kvaliteediga. Üüri ei arvata automaatselt maha hooajatöötaja palgast;
- b) tööandja hoolitseb selle eest, et hooajatöötajal oleks üürileping või samaväärne dokument, milles on sõnaselgelt kindlaks määratud eluaseme üüritingimused;
- c) tööandja tagab, et majutus on kooskõlas asjaomases liikmesriigis kehtivate üldiste tervise- ja ohutusnõuetega.

Artikkel 21

Töölevõtmine riiklike tööhõiveametite kaudu

Liikmesriigid võivad kindlaks määrata, et hooajatöötajaid võetakse tööle ainult riiklike tööhõiveametite kaudu.

IV PEATÜKK

ÕIGUSED

Artikkel 22

Hooajatöö eesmärgil väljastatud loaga kaasnevad õigused

Artiklis 12 osutatud loa kehtivusaja jooksul on selle omanikul vähemalt järgmised õigused:

- a) siseneda loa väljastanud liikmesriigi territooriumile ja seal viibida;
- b) liikuda vabalt loa väljastanud liikmesriigi kogu territooriumil kooskõlas siseriikliku õigusega;
- c) teha loaga lubatud konkreetset tööd kooskõlas siseriikliku õigusega.

Artikkel 23

Õigus võrdsele kohtlemisele

1. Hooajatöötajaid koheldakse võrdselt vastuvõtva liikmesriigi kodanikega vähemalt seoses järgmisega:

- a) töölevõtmise tingimused, sealhulgas tööhõive alumine vanusepiir ja töötingimused, sealhulgas palk ja töölt vabastamine, tööaeg, puhkus ja riigipühad, samuti töötervishoiu ja tööohutuse nõuded;
- b) õigus streikida ja osaleda ametiühingualases tegevuses kooskõlas vastuvõtva liikmesriigi sisese õiguse ja tavade ning ühinemisvabadus, õigus liituda töötajate organisatsioonide ja kutseühingutega ning olla nende liikmeks, sealhulgas selliste organisatsioonide pakutavad õigused ja eelised, sealhulgas õigus pidada läbirääkimisi kollektiivlepingute üle ja neid sõlmida, ilma et see piiraks avalikku korda ja julgeolekut käsitlevaid siseriiklikke sätteid;
- c) mis tahes maksmata jäänud töötasu maksmine tööandja poolt;
- d) määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklis 3 määratletud sotsiaalkindlustusliigid;
- e) juurdepääs kaupadele ja teenustele ning üldsusele kättesaadavate kaupade ja teenuste pakkumisele, välja arvatud eluasemega seoses, piiramata liidu ja siseriikliku õiguse kohast lepinguvabaduse põhimõtet;
- f) tööhõiveametite pakutavad nõustamisteenused hooajatööga seoses;
- g) haridus ja kutseõpe;
- h) diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide tunnustamine riikide asjaomase menetluse kohaselt;

- i) maksusoodustused, eeldusel et hooajatöötajat peetakse asjaomas liikmesriigis maksuresidendiks.

Kolmandasse riiki ümber asuvatele hooajatöötajatele või selliste hooajatöötajate ülalpidamisel olnud isikutele, kelle õigused tulevad kõnealusest hooajatöötajast, makstakse hooajatöötaja varasematel töösuhetel põhinevat ja määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklis 3 sätestatud õigusaktide kohaselt välja teenitud seadusega sätestatud pensioni samadel tingimustel ja samas ulatuses kui asjaomase liikmesriigi kodanikele samasse kolmandasse riiki ümberasumise korral.

2. Liikmesriigid võivad võrdset kohtlemist piirata järgmiselt:

- i) jätta lõike 1 esimese lõigu punkti d kohaldamisalast välja perehüvitised ja töötushüvitised, ilma et see piiraks määruse (EL) nr 1231/2010 kohaldamist;

- ii) piirata lõike 1 esimese lõigu punkti g kohaldamist haridusele ja kutseõppele, mis on konkreetse tööga otseselt seotud, ning jätta välja õppe- ja toimetulekutoetused ning -laenuid või muud toetused ja laenuid;

- iii) piirata lõike 1 esimese lõigu punkti i kohaldamist maksusoodustuste osas nendele juhtudele, kus hooajatöötaja perekonnaliikmetel, kellele see töötaja soodustusi taotleb, on registreeritud või alaline elukoht asjaomas liikmesriigis.

3. Lõikes 1 sätestatud õigus võrdsele kohtlemisele ei piira liikmesriigi õigust kehtetuks tunnistada artiklite 9 ja 15 kohaselt hooajatöö eesmärgil väljastatud luba või keelduda selle pikendamist või uuendamisest.

Artikkel 24

Seire, hindamine ja kontroll

1. Liikmesriigid võtavad meetmed, et hoida ära võimalikke kuritarvitamisi ning määrata karistused käesoleva direktiivi rikkumiste eest. Meetmed hõlmavad seiret, hindamist ja vajaduse korral kontrolli kooskõlas siseriikliku õiguse või haldustavadega.

2. Liikmesriigid tagavad, et tööinspeksiooni teenistustel või pädevatel asutustel ja töötajate huve esindavatel organisatsioonidel (juhul kui viimased on siseriikliku õiguse kohaselt riigi kodanikest töötajatele ette nähtud) on juurdepääs töökohale ja, töötajaga kokkuleppel, töötaja eluasemele.

Artikkel 25

Kaebuse esitamise lihtsustamine

1. Liikmesriigid tagavad tulemuslikud mehhanismid, mille kaudu hooajatöötajad saavad esitada kaebusi oma tööandjate peale vahetult või kolmandate isikute kaudu, kellel on vastavalt siseriiklikus õiguses sätestatud alustele õigustatud huvi tagada käesoleva direktiivi järgimine, või liikmesriigi pädeva asutuse kaudu, kui siseriiklik õigus seda ette näeb.

2. Liikmesriigid tagavad, et kolmandad isikud, kellel on vastavalt siseriiklikus õiguses sätestatud alustele õigustatud huvi tagada käesoleva direktiivi järgimine, võivad hooajatöötaja nõusolekul tema nimel või tema toetuseks osaleda igas haldus- ja tsiviilmenetluses, mis on ette nähtud käesoleva direktiivi rakendamiseks, välja arvatud lühiajaliste viisadega seotud menetlustes ja nende kohta otsuste tegemisel.

3. Liikmesriigid tagavad, et hooajatöötajatel on samamoodi kui teistel samalaadsel positsioonil olevatel töötajatel juurdepääs meetmetele, mis kaitsevad vallandamise või muu pahatahtliku kohtlemise eest tööandja poolt reaktsioonina ettevõttesisesele kaebusele või mis tahes kohtumenetlusele, mille eesmärk on tagada käesoleva direktiivi täitmine.

V PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 26

Statistika

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile statistika esimest korda hooajatöö eesmärgil väljastatud lubade arvu kohta ning võimalikus ulatuses nende kolmandate riikide kodanike arvu kohta, kelle luba on pikendatud, uuendatud või kehtetuks tunnistatud. See statistika peaks olema esitatud kodakondsuse, ning niivõrd kui võimalik, lubade kehtivusaja ja majandussektorite kaupa.

2. Lõikes 1 osutatud statistika vaatlusperiood on üks kalendriaasta ja see esitatakse komisjonile kuue kuu jooksul pärast vaatlusaasta lõppu. Esimene vaatlusaasta on 2017. aasta.

3. Lõikes 1 osutatud statistika esitatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 862/2007 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 862/2007, mis käsitleb ühenduse rände- ja rahvusvahelise kaitse statistikat ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 311/76 võõrtöötajaid käsitleva statistika koostamise kohta (ELT L 199, 31.7.2007, lk 23).

*Artikkel 27***Aruandlus**

Iga kolme aasta järel ja esimest korda mitte hiljem kui 30. septembril 2019 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta liikmesriikides ning teeb vajaduse korral muudatusettepanekuid.

*Artikkel 28***Liikmesriigi õigusesse ülevõtmine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid 30. septembriks 2016. Nad edastavad komisjonile viivitamata kõnealuste meetmete teksti.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

*Artikkel 29***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 30***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on vastavalt aluslepingutele adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 26. veebruar 2014

Euroopa Parlamendi nimel

president

M. SCHULZ

Nõukogu nimel

eesistuja

D. KOURKOULAS